

Jukolan viestissäkin työasiat mielessä -paljonko suunnistuskengän suohon vajoamisessa syntyy hiilipäästöjä?

21.6.2022

Viime viikonloppuna kilpailtiin Mynämäessä Jukolan ja Venlojen viestit onnistuneesti. Tässä iässä riittää hyvin, että selvittää Jukolan viestissä oman osuutensa hallitusti läpi vieden ja loukkaantumatta. On tärkeää, että harrastajaseura saa hyväksytyn kokonaissuorituksen.

Oli suuri ilo kahden tunnin yöunien jälkeen hölkötellä puolimaratonin (21,1 km) verran lähes yöttömässä vakka-Suomen kesäyössä metsäluonnosta nautiskellen ja luontoa tarkkaillen.

Tällä kertaa Jukolassa myös työasiat tulivat mieleeni sattuneesta syystä, kun neva meinasi imeä toisen suunnistuskengän lopullisesti.

Suunnistuskenkä vajosi suohon

Kohdaltani Jukola 2022 meinasi kokonaan keskeytyä, kun avohakkuualalla rastikoodille 56 mennessä jalkani painui suohon. Tossu vajosi nevaan yhdessä silmänräpäyksessä.

Kuva. Legendaarisista 44-numeroisista suunnistuskengistä jäljet vain nevaan jää. (Kuva: Risto Lauhanen).

En olisi pystynyt pelkkä urheilusukka toisessa jalassa Mynämäen Lukkari-Jukolan kisaani jatkamaan hallitusti loppuun asti. Onneksi oli onni onnettomuudessa. Sain nopeasti ja väkivaltaisesti kiskottua tossuni irti nevasta. Se oli kova taistelu suoluontoa vastaan. Jälkikäteen pohdin, että olisi sittenkin kannattanut mennä tietä pitkin rastille numero 56.

Tapahtuman kulku herätti kuitenkin uusia tutkimuskysymyksiä. Paljonko syntyy hiilidioksidipäästöjä, jos suunnistuskenkä tekee suohon vaurion ja vauriokohdassa turpeen hiili reagoi ilmakehän hapen kanssa? Mikä on tilanne avohakatulla suolla, luonnontilaisella avosuolla, mäntyä kasvavalla rämeellä tai varsinaissuomalaisella kuusta kasvavalla ojitetulla korpisuolla?

Suunnistus on tärkeä taito

Suunnistuksen perusteet (2 ov) sisältyi aikanaan Tuomarniemen amk-koulutukseen. Kun metsätalousinsinööriopiskelijoita alkoi tulla aiempaa enemmän kaupungeista, piti järjestää myös suunnistusopetusta korkeakoulutasolla.

Luonnontuotealalla on taas tärkeää, ettei marjaretkellä tai sieniretkellä eksy. Lisäksi poimijoiden on tärkeää löytää maastosta oikeat kuusenkerkän keruukohteet.

Jukolan viesteissä viehättää ammatillisesti myös se, että pääsee eri puolilla Suomea tarkkailemaan erilaista metsäluontoa. Arvokkaat elinympäristöt on kartassa ja osin maastossakin merkitty ns. kiellettyinä alueina, joille ei saa mennä. Tällä kertaa mieleen jäi suojeltu jyrkänteiden välinen rotko, jossa oli lehtomaista kasvillisuutta.

Tällä kertaa Jukolassa jäi tuo soiden hiilipäästöasia ammatillisesti mietityttämään. Toisaalta myös luonnossa liikkumisen ympäristövaikutuksia arvioidaan suuremmissa kansallispuistoissa.

Kasvihuonekaasujen seuranta TURNEE-hankkeessa

Maa- ja metsätalousministeriön päärahoittamassa Nappaa hiilestä kiinni –ohjelman TURNEE-hankkeessa selvitetään, kuinka paljon maankäyttösektorin päästöjä voitaisiin pienentää reheviä turvemetsiä ennallistamalla, ja toisaalta kuinka paljon nieluja voitaisiin kasvattaa metsittämällä tai ennallistamalla käytöstä poistettuja turvetuotantoalueita. Hiiliasioiden lisäksi hanke tutkii turvemaiden vesiensuojelua. Tietoa tarvitaan myös metsityksen vaikutuksesta vesien laatuun.

Helsingin yliopiston (HY) apulaisprofessori Annalea Lohila koordinoi TURNEE-hanketta Helsingin yliopiston INAR-ilmakehätieteiden keskuksessa, jota johtaa akateemikko ja professori Markku Kulmala. Hankkeessa ovat mukana lisäksi Helsingin yliopiston Metsätieteen laitos, Oulun yliopisto (OY), Ilmatieteenlaitos (FMI) sekä Seinäjoen ammattikorkeakoulu (SeAMK). Hanke toimii ajalla 1.3.2021-31.12.2023. Hankkeen kokonaisbudjetti on noin 1,9 miljoonaa euroa.

Pajut nappaavat kiinni hiilestä

Seinäjoen ammattikorkeakoulu on mukana myöskin lyhytkiertoviljelmien mahdollisuuksia koskevassa kehittämishankkeessa, jota Itä-Suomen yliopisto koordinoi. Hankkeessa on mukana myös turvealan yrityksiä Suupohjan alueelta. Kauhanummi Oy, Suupohjan kuljetus Oy ja Harjun turve Oy ovat perustaneet pajuviljelmiä entisille turvetuotantoalueille.

Hankkeen yleisenä tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa maankäyttösektorin hiilinieluja ja -varastoja lyhyellä ja pitkällä aikavälillä sekä edistää maa- ja metsätalouden sopeutumista ilmastonmuutokseen.

Yksityiskohtaisena tavoitteena on koota suopohjien käytön arvoketjuista olemassa oleva aineisto siihen muotoon, että alalla olevat yritykset sekä viranomaiset saavat kuvan suopohjien lyhytkiertobiomassaviljelykäyttöön perustuvan uusiokäytön teknistaloudellisista vaihtoehdoista ja mahdollisuuksista.

Kehittämishankkeen budjetti on noin 350 000 euroa. Maa- ja metsätalousministeriön Nappaa hiilestä kiinni -ohjelma on hankkeen päärahoittajana vuosina 2021 – 2023.

LAKIA-Jukola lähenee

LAKIA-Jukola kisataan Kauhavan lentokentän tienoilla 15.-16.6.2024. Jos en väärin muista niin eteläpohjalaisessa maastossa Jukolan ja Venlojen viestit on kisattu Jurvassa (2001) ja Lapualla (2007) viimeisen 20 vuoden aikana. Kovin harvoin siis pääsevät eteläpohjalaiset kotimaakunnassaan tästä suunnistuksen huippuliigatapahtumasta nauttimaan. Tapahtumaa kutsutaan myös suunnistajan jouluksi.

Olisihan se hienoa päästä LAKIA-Jukolaan 2024 SeAMKin henkilökunnan ja opiskelijoiden muodostamassa joukkueessa. Lisäksi olisi kivaa esitellä SeAMKia suurelle yleisölle Jukolan basaariteltassa.

MMT Risto Lauhanen
SeAMK